

Сценарій виховного освітнього заходу до 300-літнього ювілею

Григорія Сковороди.

Пізнай в собі людину

Ведучий 1: Доброго дня! Український народ відзначає 300-річчя Григорія Сковороди на державному рівні, наперекір війні. Міністерство культури та інформаційної політики України сприяло тому, що дата ювілею відомого українця увійшла до переліку ювілейних дат ЮНЕСКО 2022 року.

А поговоримо ми сьогодні про вічні чесноти людини: любов, що єднає, творить і навчає. Пригадаємо цікаві факти з життя та діяльності Григорія Сковороди. Великий, народний мислитель, поет-демократ, педагог і просвітитель, музикант і громадський діяч у своїх творах розвивав цілий комплекс ідей, актуальних для свого часу, виражав передові погляди українського народу.

Ведучий 2: Григорій Сковорода залишається нашим сучасником, чії мудрі поради допомагають і ще будуть допомагати нашому народу. Прилучитися до його мудрості, світлого поетичного слова – це справа честі для нас.

Ведучий 1: Сковорода народився у селі...

1. Чорнобаївка
2. Чорнухи
3. Чорнобиль
4. Чорне

Правильна відповідь: 3 грудня 1722 року Сковорода народився у Чорнухах на Полтавщині в сім'ї козака. Тут він і закінчив чотирирічну школу в дяка.

Ведучий 2: Двісті років не було навіть відомо, в якому місяці і якого числа народився Григорій Савич Сковорода. Тільки в рік ювілею (200-річчя з дня народження) перекладач Петро Пелех віднайшов у листі до М. І. Ковалинського від 22 листопада 1763 року розповідь про те, як провів день свого народження Г. С. Сковорода.

Учень: *Вірш «Він нас учив...»*

В неможливій козацькій родині,
В невеличкім полтавськім селі
Бог життя дав малому хлопчині,
Що з'явився в грудневій імлі.
Душу вклали батьки в свого сина.
Гриць і розум і міць - усе мав.
Це був мудрий і чесний хлопчина,
Наче Бог його сам цілував.
Сівши в затишку, грав на сопілці,
Яку сам з очерету зробив,
І радів навіть сонцю і зірці,
А ті миті найбільше любив.
А у вільну від думки хвилину
Все потрібне у торбу збирав
І в похмуру чи сонячну днину
Йшов кудись, а куди, й сам не знав.
У шістнадцять покинув домівку,
Досвід вчительський швидко здобув.
Понесла в світ широкий мандрівка,
Бо з дитинства філософом був.
Радив він придивлятися до друзів,
Бо отрутіше нічого нема.
Ніж удаваний друг лізе в душі,
А сьогодні - це гірш, ніж чума.
Ті стежки, ті шляхи, ті дороги...
Ті думки, що й сьогодні живі,
Оббивають злощасні пороги:
«Як нам жити на рідній землі?»
Прагнув він ще тоді нас навчити.

Та чи думав хто з нас, та чи знав?..

Для людей, для народу вмів жити,

Світ ловив його, та не спіймав.

Ведучий 1: У 1741 році Сковорода не закінчив курс філософії в Могилянці та пішов співати у придворну капелу імператриці Єлизавети. Які партії він виконував?

- 1.Альта
- 2.Тенора
- 3.Сопрано
- 4.Баритона

Правильна відповідь: Філософ мав високий голос.

Ведучий 2: Григорій Савич вів життя мандрівного філософа, був поетом, музикантом і педагогом та залишив по собі філософські трактати, що побачили світ вже після його смерті. Він обстоював права людської особистості в кожній людині, котра включала кріпацтво селянських мас, означало сильну демократичну тенденцію враховуючи політичну ситуацію того часу.

Ведучий 1: У 1750-1751 Сковорода викладав поетику у новоствореному колегіумі в Переяславі. Чому філософ там пропрацював так мало?

- 1.Вигорання
- 2.Царські репресії
- 3.Дискусії щодо методики викладання
- 4.Несприйняття філософом Переяславської ради

Правильна відповідь: Переяславський єпископ Никодим Стебницький не сприймав новаторських підходів Сковороди, у них визрів конфлікт.

Учень: *уривок віршу*

Ревнитель істини й духовного буття,

Він мудрий словом, розумом, життям,

Прихильник простоти й найвищої свободи,

Він щирий друг, йому убогість не біда.

Досяг верхів наук, пізнавши дух свободи.

Достойний приклад всім серцям – Сковорода.

Ведучий 2: Учень і перший біограф Сковороди Михайло Ковалинський описав спосіб життя філософа. Яка з цих характеристик не відповідає його опису?

1.Вегетаріанець

2. Жаворонок

3.Сангвінік

4. Мізантроп

Правильна відповідь: Ось цитата Ковалинського: «Уставав дуже рано, їв раз на день, без м'яса і риби, був завжди веселий, сильний, рухливий, з усього задоволений, до всіх добрий, усім готовий послужити. Поважав і любив добрих людей без різниці їх стану, навідувався до хворих, розважав сумних, ділився останнім з тим, хто нічого не мав». «Щасливий той. Хто мав змогу знайти щасливе життя. Але щасливіший той, хто вмів ним користуватися», - твердив мислитель Григорій Савич Сковорода.

Ведучий 1: Скільки років прожив Сковорода?

1.45

2.56

3.71

4.87

Правильна відповідь: Попри те, що на всіх пам'ятниках його зображають доволі молодим, філософ прожив 71 рік.

Учень : Вірш «Навчи мене жити...»

Навчи мене жити, філософе мудрий,

В цьому світі, де війни усюди,

Де істина захована проста

Серед обману і фальшивого буття.

«Крізь любов і віру пізнає людина себе...»

Та чому ж у поневір'яння пірнаю лише?

«Ліки найкращі – це радість, кураж...»

Невпинно згасає існування час.

Тільки праця людей об'єднає до купи.

Користь, особисте щастя тоді у всіх буде.

Ведучий 2: Яка з цих характеристик філософа з радянського періоду правдива?

1. Аскет

2. Атеїст

3. Народний філософ

4. Бідне походження

Правильна відповідь: За радянських часів образ Сковороди сильно спотворили, щоб філософ відповідав комуністичній ідеології. Його подавали як вихідця з бідної сім'ї, який відрікався від церкви, жив аскетично і ширив філософські ідеї серед простого народу. Хоча, насправді, якщо б він був з бідної сім'ї, то не здобув би освіти. Сковорода мав чимало конфліктів із церковними діячами, але від християнства ніколи не відрікався і не підважував його. А ще він спілкувався з багатьма поміщиками, довгий час у них гостював. Усі ці фактори, однак, не завадили йому вести доволі аскетичний спосіб життя.

Учень: *Вірш «До Григорія Сковороди»*

У тихім плині річки Многи,

Серед людей привітних і простих

Я й досі відчуваю теплий подих

Славетного в віках Сковороди.

Важкі часи переживаєм нині,

Та він незримо поряд, поміж нас.

Щоб правду відшукать на Батьківщині,

Він вирушає в мандри по світах.

Скажи, земляче, як нам зараз жити?

Як подолати біди, що навкруг,

Ще скільки безневинних буде вбито?

Чому моя земля стражда від мук?

Твої слова - немов бальзам на душу,

Твоя порада - мудра і проста.

І запитать тебе про це я мушу.

Бо ти ж філософ, що живе в віках.

Прийди. Порадь. З далекої дороги

Присядь і поглядом до нас звернись.

Крізь призму часу, болі і тривоги

Своїм нащадкам щиро посміхнись.

Ведучий 1: У чому полягає концепція нерівної рівності філософа?

1. Рівність є, хоч так і не виглядає

2. Рівність є, але несправедлива

3. Не буває ніякої рівності

4. Рівність неодночасна

Правильна відповідь: Філософ зобразив цю концепцію у вигляді фонтану, який наповнює посудини різного розміру. Різний розмір означає нерівність, але усі посудини повні, тому рівні. Ця схема зображена на 500-гривневій банкноті.

Ведучий 2: Перший філософський діалог Сковороди називається «Нарцис». Про що він?

1. Про егоїзм

2. Про достаток

3. Про самопізнання

4. Про вроду

Правильна відповідь: Про самопізнання як основу світопізнання

Учень: Григорій Савич дуже любив свій рідний край, свою Україну й коли відлучався за її межі, обов'язково прагнув скоріше туди повернутися.

“Спливають дні, роки. Пливуть століття,

Та не старіють сонце, небо, час.

Вже все було

На цім предивнім світі

До нас, при нас - і буде після нас.»

Ведучий 1: Що написано на могилі філософа?

1.Всякому городу свій нрав і права

2.Світ ловив мене і не впіймав

3.Лежу в саду божественних пісень

4.Григорій Сковорода – мандрівний філософ

Правильна відповідь: На прохання самого Сковорода написали: «Світ ловив мене і не впіймав». Прикметно, що могильну плиту встановили аж у 1874 році, за 80 років після смерті.

Ведучий 2: Ось і закінчився наш квест. Сковорода був вимогливим вчителем. Поганих учнів міг назвати навіть «свинячою головою», але зараз такі підходи до педагогіки неприйнятні, тому ми просто порадимо краще вивчити постать нашого великого філософа.

Дякуємо за увагу!